

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش و پاسخ های مهدوی

تهیه گفتگوی دینی

جلد هفتم

<http://www.askdin.com>

فهرست

- در قرآن آمده که در آخرالزمان، حضرت عیسی ظهور خواهد کرد و همه باید از او پیروی کنند. آیا مسلمانان نیز باید از او پیروی کنند؟
- در روایات آمده است در زمان ظهور آقا یک سوم مردم جهان فقط باقی می ماند و ظالمان از زمان خلقت آدم تا آن زمان همه و همه حاضر می شوند تا به حساب خود در این دنیا برسند زنده شدن آنان اجبار است ولی زنده شدن اولیاء الهی که مورد آزار آنان قرار گرفته اند اختیاری است حال سؤال این است نحوه مؤاخذه آنان چگونه است و مؤاخذه در کجا و توسط چه کسانی صورت می گیرد و آیا جزای آنان در همین دنیا به پایان می رسد یا اینکه در آخرت هم به جزای عمل خود می رسند لطفاً توضیح دهید
- آیا سلمان فارسی، مالک اشتر و پسرش ابراهیم اشتر، مقداد، اباذر، عمار یاسر، بلال در زمان ظهور زنده می شوند؟
- از یک روحانی شنیده ام که امام حسین ۳۰۰ سال حکومت خواهد کرد، آیا صحت دارد؟
- اگر ما رجعت را از نظر نقلی بپذیریم، آیا از نظر عقلی نیز قابل پذیرش میباشد یا نه؟ ضمناً فلسفه و حکمت رجعت چیست؟
- آیا هنگام ظهور امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) پیامبران دیگر و امامان هم به دنیا بازگشته و زندگی می کنند نیکوکاران چطور؟
- چگونه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بعد از ظهور، از (آنانی که به) مادرشان حضرت زهرا - سلام الله علیها - سیلی زده اند و خون جد بزرگوارش حضرت امام حسین - علیه السلام - (را ریخته اند) انتقام می گیرند؟ مگر نه این است که آنها سالهاست که در عالم قبر عذاب می شوند؟ آیا آنها زنده می گردند؟
- امیرالمؤمنین علی - علیه السلام - می فرمایند: «روز انتقام گرفتن از ظالم، سخت تر از روز ستم بر مظلوم است»، با این وجود چگونه است که حضرت صاحب العصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) می آید تا انتقام سیلی مادرش را بگیرد؟
- در روایات آمده که یکی از وقایع بعد از ظهور این می باشد که امام زمان - علیه السلام - آن دو خلیفه اول را از قبر بیرون می آورند و زنده می کنند و می سوزاند، مگر نعوذ بالله مگر امام زمان - علیه السلام - کینه توز هستند چنین انتقام می گیرند؟

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

- آیا از آیه شریفه «وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» می توان به عنوان دال بر وجود و ظهور حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) استفاده نمود و مربوط به کدام سوره می باشد؟
- در قرآن بیشتر به روز قیامت و ساعت آن از وقوع وحشتناک آن اشاره شده است از زمان و ساعت گفته هر آن امکان دارد اتفاق بیافتد ما که به ظهور امام زمان اعتقاد داریم می گوئیم که آقا ظهور می کند پس روز قیامت بعد از ظهور آقا اتفاق می افتد آیا این درست است و دیگر اینکه قرآن واقعی هم در دست امام زمان است و آن چند جزء دارد؟
- امام زمان - علیه السلام - وقتی که به دیوار کعبه تکیه می دهند (در هنگام ظهور) اولین کلمه ای که بر زبان می آورند چیست؟

پرسش و پاسخهای مهدوی

پرسش و پاسخ های مهدوی (قسمت هفتم)

در قرآن آمده که در آخرالزمان، حضرت عیسی ظهور خواهد کرد و همه باید از او پیروی کنند. آیا مسلمانان نیز باید از او پیروی کنند؟

پاسخ :

در قرآن به این که حضرت عیسی در آخرالزمان نزول می کند، صریحاً اشاره نشده است. در قرآن آمده است: (وَإِنَّهُ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ) [۱] و او، سبب آگاهی به روز قیامت است (نزول عیسی، گواه نزدیکی روز رستاخیز است) هرگز، در آن تردید نکنید و از من پیروی کنید که این راه مستقیم است.

این آیه، به آمدن حضرت عیسی در آخرالزمان، تعبیر و تفسیر شده است، لکن روایات زیادی داریم که دلالت دارند بر این که هنگام ظهور حضرت مهدی (عج) حضرت عیسی (علیه السلام) در پشت سر آن حضرت نماز خواهند خواند و برای نصرت او تلاش خواهد کرد. جابر بن عبدالله می گوید: از پیامبر (صلی الله علیه و آله) شنیدم که می فرمود: حضرت عیسی، نازل می شود و امیر مسلمانان (منظور از امیر، حضرت مهدی (عج) است) می گوید: «بیا با تو نماز بگذاریم». می گوید: «نه؛ بعضی از شما، امام و امیر بعضی دیگرید و این، احترامی است که خدا به این امت گذاشته است». [۲]

باز از پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) نقل شده که فرمود: «از ذریه ی من، مهدی (عج) وقتی قیام کند، حضرت عیسی برای نصرت او می آید و در پشت سر او نماز می خواند». [۳]

با توجه به این که در آن زمان، حجّت خداوند در میان مخلوقات عالم، حضرت مهدی (عج) است، بر همه واجب است که از او پیروی کنند، نه از کس دیگر. شاهد بر این، بیانی است که مرحوم طبرسی در تفسیر مجمع البیان فرموده اند. ایشان آورده است که حضرت عیسی در وقت خروج حضرت مهدی

(عج) نزول می کند و در این زمان، همه ی ملل، ملّت واحده که همان ملت اسلام حنیف و دین ابراهیم است، می گردند.[۴]

بنابراین، تفاوتی میان دعوت این دو بزرگوار نیست. علاوه بر آن که امامت و رهبری امت، بر عهده ی حضرت مهدی (عج) است و حضرت عیسی (علیه السلام) با آن حضرت، همراه و همگام خواهد بود و برای برپایی حکومت دینی، به دعوت و ارشاد مردم می پردازند.

پی نوشت:

[۱]. زخرف: ۶۱.

[۲]. مجمع البیان، ج ۹، ص ۹۱.

[۳]. بحار الأنوار، ج ۱۴، ص ۳۴۹.

[۴]. بحار الأنوار، ج ۳، ص ۲۳۶.

در روایات آمده است در زمان ظهور آقا یک سوم مردم جهان فقط باقی می ماند و ظالمان از زمان خلقت آدم تا آن زمان همه و همه حاضر می شوند تا به حساب خود در این دنیا برسند زنده شدن آنان اجبار است ولی زنده شدن اولیاء الهی که مورد آزار آنان قرار گرفته اند اختیاری است حال سؤال این است نحوه مؤاخذه آنان چگونه است و مؤاخذه در کجا و توسط چه کسانی صورت می گیرد و آیا جزای آنان در همین دنیا به پایان می رسد یا اینکه در آخرت هم به جزای عمل خود می رسند

لطفاً توضیح دهید

پاسخ:

یکی از اموری که پس از ظهور امام زمان - علیه السلام - به وقوع می پیوندد مسئله رجعت است. رجعت به معنای بازگشت مردگان به حیات دوباره (این دنیا) است، و اعتقاد به این اصل، از ضروریات مذهب تشیع است، [۱] هم امکان رجعت و هم وقوع آن، در آیات و روایات متعددی به اثبات رسیده و یا مورد تأیید قرار گرفته است. [۲] ولی آنچه در پاسخ به این سؤال بیشتر باید مورد توجه قرار گیرد این است که چه افرادی رجعت می کنند و چه کسانی عقاب می شوند و منتقمین چه گروهی هستند و نحوه مؤاخذه و انتقام آنها به چه شکلی بوده و تکلیف رجعت کنندگان در قیامت چیست؟ جواب این سؤال ها را می توان در روایات متعددی جستجو کرد که مضمون آنها از این قرار است که: ما دو دسته رجعت کننده داریم الف) کسانی که بالاترین درجه ایمان را دارند. ب) کسانی که در غایت فساد بوده و در حق اولیاء مرتکب ظلم شده اند [۳] و به عبارت دیگر ظالمین، منافقین و دشمنان خدا و پیامبر و اهل بیت

و انبیاء - علیهم السلام - و مؤمنین و کسانی که با حق در ستیز بوده اند. [۴] این نوع رجعت را رجعت خاصه می گویند یعنی فقط گروه یا گروههای خاصی رجعت می کنند در مقابل رجعت عامه که به معنای رجعت همه کسانی است که از دنیا رفته اند، که این نوع رجعت فقط در قیامت صورت می گیرد - بنابراین به غیر از دو گروه مذکور، دیگران رجعت نمی کنند مثلاً کسانی که از لحاظ ایمان بین این دو گروه قرار دارند. علاوه بر آن اقوامی هم که در گذشته دچار عذاب الهی شده اند، مشمول رجعت خاصه نمی شوند. همه مؤمنین رجعت کننده دارای تکلیف هم هستند، اما گروه دوم - اگر هم دارای تکلیف باشند ولی - قدرت بر توبه ندارند [۵] چون زمان توبه آنها - که همان زندگی اولیه آنها بوده - به پایان رسیده است. و اما در مورد نحوه مؤاخذة و اینکه در کجا و به دست چه کسانی صورت می گیرد باید اشاره کنیم که از اخبار اینگونه استفاده می شود که هنگام قیام قائم - علیه السلام - خداوند عده ای از کسانی که مرده اند (از اولیاء و شیعیان) را بر می گرداند تا به ثواب نصرت و یاری آن حضرت برسند و از ظهور دولت او شادمان گردند، و عده ای از دشمنان آن حضرت را نیز بر می گرداند تا از آنها انتقام گرفته شود و مقداری از عذابی را که مستحق آن هستند (با کشته شدن به دست مؤمنین و نیز ذلت و خواری بواسطه مشاهده برتری حق) به آنها بچشانند [۶] و این موجب تشفی دل آنها می گردد و به طور کلی رجعت برای اقامه قصاص و عدل است. [۷] و اما جایی که قصاص و انتقام در آن صورت می گیرد جایی خاص به طوری که از همه دشمنان در آنجا، انتقام گرفته شود، نیست بلکه نقاط مختلفی می تواند محل انتقام گیری باشد مثلاً مدینه یا مکه یا کوفه یا هر جای دیگری در دنیا، به عنوان نمونه در روایتی وارد شده است که امیر مؤمنان علی - علیه السلام - و فرزندشان امام حسین - علیه السلام - برای انتقام از بنی امیه و معاویه، و آل معاویه و... رجعت می کنند تا اینکه خداوند ۳۰ هزار نفر از اهل کوفه و ۷۰ هزار نفر از سایر مردم را بر می انگیزد تا اینکه در محل صفین (همانند زمان حکومت حضرت علی - علیه السلام -) (دشمنان و پیروان حضرت) همدیگر را ملاقات کرده و تمامی دشمنان (تا نفر آخر) کشته می شوند و پس از آن (در روز قیامت) خدای تعالی آنها را برانگیخته و همراه فرعون و آل فرعون دچار عذابی شدید می کند. [۸] و از همین جا می توان استفاده کرد که این انتقام گیری و غلبه به همین دنیا اختصاص دارد و موجب نمی شود که از عذاب قیامت در امان باشند، بلکه پس از غلبه اولیاء بر دشمنان، هر دو گروه، از دنیا می روند و دوباره همگی در قیامت زنده شده و به حسابشان رسیدگی می شود، و به آنچه از ثواب و عقاب - که استحقاق آن را دارند - می رسند. [۹]

برای مطالعه بیشتر به کتب ذیل مراجعه گردد:

۱. بحار الانوار، ج ۵۳، باب الرجعه.

۲. الرجعه او العوده الى الحياة الدنيا بعد الموت (سلسلة المعارف الاسلاميه) ج ۱، چاپ ستاره، مرکز

الرساله، قم ۱۴۱۸.

۳. الاعتقادات، الشيخ المفيد، تحقيق عصام عبدالسيد.

۴. اوائل المقالات، الشيخ المفيد، چاپ کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، قم.

امام صادق - علیه السلام - در مورد یاران حضرت مهدی (عج) فرمودند:

.... آری، آنان، شیران روز و نیایشگران شب اند، دل‌هایشان مانند پاره های آهن محکم و استوار

است.... [۱۰]

پی نوشت:

[۱]. الرجعة او العودة الى الحياة الدنيا بعد الموت (سلسلة المعارف الاسلاميه) ج ۱، ص ۵۹، چاپ ستاره،

ناشر مرکز الرساله، قم ۱۴۱۸.

[۲]. كهف/۱۸، اعراف/۱۵۵، بقره/۲۴۳، نمل/۸۲ و ۸۴ و ۸۷، انبياء/۹۵، ممتحنه/۱۳، كنز العمال، ج ۱۱،

ص ۱۳۴ ح ۳۰۹۲۴، المتقى الهندي، تحقيق الشيخ مكرى حيانى، الشيخ صفوة السقا، مؤسسه الرساله

بيروت و تفسير القمى ۱/ ص ۲۴ و ۳۸۵، چاپ مؤسسه دارالكتاب، قم، على بن ابراهيم القمى.

[۳]. تصحيح الاعتقاد، ص ۹۰، الشيخ المفيد، تحقيق حسين درگاهى، چاپ ۲ - ۱۴۱۴ چاپ دارالمفيد

بيروت، و بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۳۹ ح ۱ و ص ۶۰ ح ۴۹، مؤسسه الوفاء بيروت لبنان، ۱۴۰۴ هـ. ق.

[۴]. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۳۹، ح ۱ و ۲، ص ۴۰، ح ۷، ص ۴۱، ح ۹، ص ۵۴، ح ۳۲، ص ۶۵، ح

۵۸.

[۵]. انعام/۱۵۸، الرجعه (مرکز الرساله)، ص ۹۰ و ۹۸.

[۶]. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۲۷.

[۷]. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۴۴، ج ۱۶، عقايد الاماميه، ص ۸۰ و الفصول المختار، ص ۱۵۳، الشيخ

المفيد، چاپ کنگره جهانی هزاره شیخ مفید، قم، ۱۴۱۸

[۸]. بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۷۴، ح ۷۵.

[۹]. انبياء/۹۵، عقايد الاماميه، ص ۸۰.

[۱۰]. بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۸۶.

آیا سلمان فارسی، مالک اشتر و پسرش ابراهیم اشتر، مقداد، اباذر، عمار یاسر، بلال در

زمان ظهور زنده می شوند؟

پاسخ:

رجعت در لغت به معنی بازگشت [۱] و در اصطلاح به معنی بازگشت گروهی از مؤمنان خالص و عدّه

ای از منافقان فاجر پیش از قیامت به این جهان است. [۲] اعتقاد به رجعت یکی از عقاید مسلم و تردید

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

ناپذیر شیعه است که بر اساس آیات قرآن و احادیث معصومین - علیهم السّلام - استوار می باشد. علامه مظفر می نویسد: «عقیده شیعه در رجعت بر اساس پیروی از اهل بیت - علیهم السّلام - چنین است که «خداوند عده ای از کسانی را که در گذشته از دنیا رفته به همان اندام و صورتی که داشته اند زنده کرده.» و به دنیا برمی گرداند به برخی از آنان عزت می دهد و پاره ای را ذلیل و خوار خواهد کرد و حقوق حق پرستان را از باطل پرستان می گیرد و داد ستمدیدگان را از ستم گران می ستاند و این جریان یکی از رویدادهایی است که پس از قیام مهدی آل محمد - صلی الله علیه و آله - به وجود می آید کسانی که پس از مردن به این جهان باز می گردند یا از ایمان بالا برخوردارند یا افرادی در نهایت درجه فساد» [۳]

درباره کسانی که رجعت می کنند دو دسته روایت داریم که عبارتند از:

۱. در این قسم از روایات اسامی اشخاصی را نام می برد همانند حضرت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - حضرت عیسی - علیه السّلام - حضرت علی - علیه السّلام - حضرت امام حسین - علیه السّلام - و سایر امامان معصوم - علیهم السّلام - ، حضرت خضر، حضرت اسماعیل صادق الوعد و نیز جمعی از اصحاب باوفای پیامبر اسلام - صلی الله علیه و آله - چون سلمان، مقداد، جابر بن عبدالله انصاری، مالک اشتر و مفضل بن عمر [۴] که به برخی از آن روایات اشاره می شود.

بازگشت جناب سلمان:

در ضمن یک حدیث جناب سلمان از وجود مقدّس رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - نقل می کند که از دوازده وصی خود از حضرت علی - علیه السّلام - تا حضرت مهدی - عجل الله تعالی فرجه الشریف - با نام و لقب و اوصاف صحبت می کند و آن گاه سلمان گریه می کند و عرض می کند: چگونه می شود که سلمان آنها را درک کند؟ می فرماید: «ای سلمان تو آنها را درک می کنی، و هر کس مانند تو آنها را از روی معرفت کامل دوست بدارد و از آنها پیروی کند آنها را درک می کند ای سلمان! به خدا سوگند، ابلیس و سپاهانش حاضر می شوند و همه مؤمنان خالص و کافران خالص حاضر می شوند، قصاص ها و انتقام ها گرفته می شود این است تأویل آیه که می فرماید: «ما اراده کرده ایم که بر کسانی که روی زمین به ضعف کشیده شده اند منت نهیم و آنها را پیشوایان و وارثان زمین قرار دهیم» [۵].....

بازگشت جناب مقداد:

حضرت علی - علیه السّلام - می فرماید: «.... بیست تن از یاران قائم - عجل الله تعالی فرجه الشریف - از اهل یمن هستند که یکی از آنها مقداد پسر اسود است.» [۶]

امام صادق - علیه السلام - نیز او را در میان یاران حضرت بقیه الله - عجل الله تعالی فرجه الشریف - نام برده است. [۷]

بازگشت مالک اشتر یار باوفای علی - علیه السلام - :

حضرت علی - علیه السلام - فرمودند: «... ای کاش در زیر آسمان مالک دیگری نیز بود.» مالک اشتر جزو یاران بقیه الله است که در رجعت زنده می شود و از طرف آن حضرت در گوشه ای از جهان حکومت می کند. [۸]

۲. دسته ای دیگر از روایات، نام رجعت کنندگان را نمی برند و به طور کلی می گویند رجعت، همگانی نیست بلکه خصوصی است. امام صادق - علیه السلام - می فرماید: «رجعت همگانی نیست بلکه خصوصی است و تنها کسانی رجعت می کنند که مؤمن خالص باشند یا مشرک خالص» [۹] بنا بر مفاد این روایت و روایات هم خانواده اش مؤمنان خالص و مشرکان خالص رجعت می کنند اما اینکه آیا همه کسانی که رجعت می کنند به تفصیل اسم برده باشد و به ترتیب همه را از مؤمن خالص تا مشرک ناب ذکر کرده باشند چنین چیزی در متون اسلامی نداریم و انتظار هم نمی رود یک به یک همه را ذکر کنند از اینرو اشخاص بزرگی چون اباذر و عمار یاسر، بلال و ابراهیم اشتر، بعید نیست رجعت کنند چون روایات شرط رجعت را مؤمن ناب بودن یا مشرک خالص بودن ذکر کردند و اگر اباذر و عمار یاسر مؤمن ناب نباشند پس چه کسانی مؤمن نابند؟!

پس با توجه به آنچه گفته شد از میان کسانی که رجعت می کنند به صراحت از اشخاصی چون سلمان، مقداد، مالک اشتر و نام برده شده است و اشخاصی دیگر چون اباذر و ابراهیم اشتر و عمار یاسر دور از ذهن نیست که رجعت کنند چون شرط رجعت کردن طبق روایات مؤمن ناب و یا مشرک ناب بودن است.

برای اطلاعات بیشتر به کتاب، رجعت محمد خادمی شیرازی مراجعه نمایید.

حدیث:

امام صادق - علیه السلام - فرمودند:

«اول کسی که در رجعت به دنیا برمی گردد حضرت امام حسین - علیه السلام - خواهد بود و آن مقدار حکومت می کند که از پیری موهای ابروهای او بر روی دیده اش آویخته شود.»

«بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۴۶»

پی نوشت:

- [۱]. فرهنگ عمید، ج ۱، ص ۵۲۲، به نقل از داستان هایی از بازگشت ائمه به این دنیا، سید عبدالله حسینی، انتشارات مهدی یار، چاپ اول، چاپ محمد، ص ۱۱.
- [۲]. مجمع البحرین، ج ۴، ص ۳۳۳، به نقل از داستان هایی از بازگشت ائمه به این دنیا. ص ۱۱.
- [۳]. محمد رضا مظفر، عقاید الامامیه، ترجمه علی رضا مسجد جامعی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ص ۲۹۴.
- [۴]. علی رضا رجالی تهرانی، یکصد پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان - عجل الله تعالی فرجه الشریف -، انتشارات نبوغ، چاپ پنجم، چاپخانه باقری، ص ۲۶۶.
- [۵]. مرحوم مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۳، مؤسسه الوفاء، بیروت لبنان، ص ۱۴۳.
- [۶]. همان، ص ۹۱.
- [۷]. داستان هایی از بازگشت ائمه به این دنیا، سید عبدالله حسینی، انتشارات مهدی یار، چاپ محمد، ص ۹۴، بحار، ج ۵۳، ص ۹۱.
- [۸]. بحار الانوار، ج ۵۳، مؤسسه الوفاء بیروت، ص ۹۱.
- [۹]. علی رضا رجالی تهرانی، یکصد پرسش و پاسخ پیرامون امام زمان - عجل الله تعالی فرجه الشریف -، انتشارات نبوغ، چاپ پنجم، ص ۲۶۶، تفسیر برهان، سید هاشم بحرانی، ج ۲، ص ۴۰۸.

از یک روحانی شنیده ام که امام حسین ۳۰۰ سال حکومت خواهد کرد، آیا صحت دارد؟

پاسخ:

«رجعت» از جمله مسائل اعتقادی مذهب شیعه است. و یکی از ضروریات تشیع به شمار می رود. ما در این بحث و در جواب به سؤال پرسشگر محترم، ابتدا رجعت را معنا کرده و سپس مطالبی که در رابطه با رجعت امام حسین - علیه السلام - است را بیان می کنیم، و در پایان به نتیجه گیری می پردازیم. رجعت در لغت به معنای بازگشت می باشد. در قاموس اللغة معنای رجعت را «بازگشت به دنیا» [۱] بیان کرده است. اما از نظر اصطلاحی عبارتست از: «بازگشت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - و فاطمه زهرا - سلام الله علیها - و ائمه معصومین - علیهم السلام - و همچنین کافران و دشمنان خاندان پیامبر به دنیا پیش از قیامت و پس از ظهور مهدی (عج) و حکومت آن بزرگواران در این جهان.» [۲] در کتاب رجعت از نظر شیعه آمده است که «عقیده به بازگشت ائمه معصومین و دو گروه از این امت - مؤمنین محض و کافرین محض - پس از ظهور حضرت ولی عصر (عج) را رجعت می نامند.» [۳] رجعت امام حسین - علیه السلام - و حکومت آن حضرت: در این رابطه احادیث و مطالب فراوانی نقل

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

شده است که ما به برخی از آنها اشاره می کنیم. شیخ حر عاملی به نقل از تفسیر علی بن ابراهیم قمی می نویسد: «... خدا امامان را از نسل امام حسین - علیه السلام - قرار (داده) و پس از مرگ او را به دنیا برگرداند و یاریش کند تا دشمنانش را بکشد. و سلطنت روی زمینش دهد.» [۴]

سعد بن عبدالله در کتاب «مختصر البصائر» از معلی بن خنیس و زید شحام نقل می کند که گفتند: حضرت صادق - علیه السلام - فرمود: «اول کسی که در رجعت بر می گردد حسین - علیه السلام - است، به قدری در دنیا بماند که ابروهایش روی چشمانش را بگیرد» [۵] علامه مجلسی از قطب راوندی از امام باقر - علیه السلام - از امام حسین - علیه السلام - روایت کرده که فرمود: «پس اول کس که زمین شکافته شود و او بیرون آید پیش از قیامت من باشم... پیامبر - صلی الله علیه و آله - شمشیر خود را به دست قائم آل محمد - علیهم السلام - بدهد، پس ما بعد از آن قدر در روی زمین بمانیم که خدا خواهد.» [۶] بعد از نقل این حدیث علامه مجلسی می نویسد: «در احادیث معتبره وارد شده است که: اول کسی که در رجعت زنده می شود و بر می گردد حضرت امام حسین - علیه السلام - می باشد و آن قدر در زمین پادشاهی کند که موهای ابروی مبارکش در روی چشم مبارکش افتد.» [۷] احادیث در این زمینه بسیار زیاد است و علامه مجلسی و شیخ حر عاملی احادیث رجعت امام علی امام حسین - علیهما السلام - را متواتر می دانند. [۸]

مدت حکومت امام حسین - علیه السلام - : در این زمینه هم روایات متعددی ذکر شده که بعضاً در رابطه با طول حکومت با یکدیگر اختلاف دارند. شیخ حر عاملی در دلیل شصت و یکم در رابطه با رجعت می نویسد: «شیخ طوسی در آخر کتاب غیبت از جابر جعفی نقل می کند که حضرت باقر - علیه السلام - فرمود: «به خدا یکی از ما اهل بیت بعد از مرگ سیصد سال سلطنت می کند. نه سال هم اضافه می کند» گفتیم کی؟ فرمود بعد از حضرت قائم... پرسیدم حضرت قائم در عالم چند سال سلطنت می کند؟ فرمود: نوزده سال سپس منتقم خارج شود...»

شیخ حر عاملی بعد از بررسی این حدیث می گوید: بعید نیست که منتقم حضرت امام حسین - علیه السلام - باشد.» [۹] علامه مجلسی در کتاب «رجعت» می نویسد: «در روایتی وارد شده است که: حضرت امام حسین - علیه السلام - بعد از حضرت صاحب الامر - علیه السلام - سیصد و نه سال پادشاهی جمع روی زمین خواهد کرد...» [۱۰] در برخی از روایات مدت حکومت آن حضرت چهل سال بیان شده، حدیثی از امام صادق - علیه السلام - روایت شده در «منتخب البصائر» که حضرت می فرماید: «اول کسی که در رجعت بر می گردد حضرت حسین بن علی - علیه السلام - است و مکث می کند در زمین چهل سال...» [۱۱] و در حدیثی دیگر از امام صادق - علیه السلام - مدت فرمانروایی امام حسین - علیه السلام - را در رجعت ۴۰ هزار سال بیان فرموده است. [۱۲]

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

نتیجه گیری: اصل رجعت از نظر شیعه محقق خواهد شد. اما بین علمای شیعه درباره کیفیت رجعت و مدت حکومت ائمه اطهار - علیهم السلام - ، اختلاف نظر وجود دارد. ولی در اصل موضوع اتفاق دارند.

«احادیث در رجعت علی - علیه السلام - و امام حسین - علیه السلام - از لحاظ مفهوم در حد قابل قبول است و در باقی ائمه هم روایات زیاد است و کیفیت رجوع آنها... تمامی علم آن با خدای سبحان و اولیای عظام او می باشد.» [۱۳] «اخبار در رجعت امیرالمؤمنین و حسین - علیهما السلام - و رجعت حضرت رسول - صلی الله علیه و آله - متواتر است... اما خصوصیات رجعت، اخبار در آن مختلف است و ضرورت و لزومی در تحقیق این خصوصیات نیست بلکه ایمان و اعتقاد اجمالی بر آن کفایت می کند و اختلاف اخبار در خصوصیات یک چیزی باعث انکار اصل آن نمی شود.» [۱۴] اعتقاد به جزئیات رجعت از جمله ضروریات نیست، آنچه که ضروری مذهب است رجعت ائمه - علیهم السلام - و تشکیل حکومت اسلامی است... اما مدت زمان حکومت چقدر است اعتقاد به مقدار معینی، وجوبی ندارد.» [۱۵]

منابع جهت مطالعه بیشتر:

«الایقظ من الهجمه بالبرهان علی الرجعة» ترجمه احمد جنتی و کتاب رجعت محمدباقر مجلسی و کتاب رجعت محمد خادمی شیرازی.

در اصول کافی از رسول خدا - صلی الله علیه و آله - روایت شده که:

«قال الله و ما تقرب الی عبد بشی احبّ الیّ مما افترضت علیه»

نزدیک نشده است بنده به سوی من به سبب عملی که محبوب تر باشد نزد من از آنچه راکه واجب نمودم بر او» یعنی هیچ چیز مثل ادای واجبات نزدیک کننده بنده به سوی پروردگارش نیست. [۱۶]

پی نوشت:

[۱]. نجم الدین طوسی، رجعت از نظر شیعه، ۱۴۰۰ قمری، ص ۱۵، به نقل از قاموس اللغة.

[۲]. محمد رضا طوسی نجفی، شیعه و رجعت ترجمه حضرت آیت الله سید محمد میرشاولد، چاپ اول، قم، مرکز انتشارات دارالنشر اسلام، قم ۱۳۷۶، ص ۱۳.

[۳]. نجم الدین طوسی، پیشین، ص ۱۵.

[۴]. شیخ حر عاملی، الایقظ من الهجمه بالبرهان علی الرجعة، ترجمه احمد جنتی، قم المطبعة العلمیة، ۱۳۴۱، ص ۳۴۵.

[۵]. شیخ حر عاملی، پیشین، ص ۳۵۸.

[۶]. محمدباقر مجلسی، رجعت، چاپ اول، تهران، انتشارات رسالت قلم، ۱۳۶۸، ص ۱۰۲.

[۷]. همان، ص ۱۰۴، این حدیث عیناً از امام صادق - علیه السلام - روایت شده مراجعه شود به: کتاب

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

شیعه و رجعت، محمدرضا طبسی نجفی، ترجمه میرشاولد، چاپ اول، مرکز انتشارات دارالنشر اسلامی، قم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۸، به نقل از تفسیر برهان.

[۸]. علامه مجلسی، پیشین، ص ۱۱۷، شیخ حر عاملی، پیشین، ص ۴۶.

[۹]. شیخ حر عاملی، پیشین، ص ۳۴۵، در روایتی دیگر شبیه به همین روایت مدت سلطنت امام حسین - علیه السلام - را ۳۰۹ سال ذکر کرده و آنجا لقب المنتصر را برای امام (ع) به کار برده، مراجعه شود به کتاب «بیداری امت در اثبات رجعت»، آیت الله سیدمحمد مهدی اصفهانی، ترجمه ابوالقاسم سحاب، چاپ اول، انتشارات علمی، ۱۳۳۱، ص ۳۴.

[۱۰]. محمدباقر مجلسی، پیشین، ص ۱۰۴.

[۱۱]. آیت الله سیدمحمد مهدی اصفهانی، پیشین، ص ۳۷.

[۱۲]. محمد خادمی شیرازی، رجعت، چاپ اول، تهران، مؤسسه نشر و تبلیغ، ۱۳۶۵، ص ۱۹۰ به نقل از تفسیر برهان، ج ۲، ص ۴۰۸.

[۱۳]. سیدمحمد مهدی اصفهانی، پیشین، ص ۴۶.

[۱۴]. همان، ص ۵۳.

[۱۵]. نجم الدین طبسی، پیشین، ص ۱۲۷.

[۱۶]. عبدالحسین دستغیب، «۸۲ پرسش» چاپ هفتم، دفتر انتشارات اسلامی، سال ۱۳۷۵، ص ۵۱۸۸.

**اگر ما رجعت را از نظر نقلی بپذیریم، آیا از نظر عقلی نیز قابل پذیرش میباشد یا نه؟
ضمناً فلسفه و حکمت رجعت چیست؟**

پاسخ:

در آغاز لازم است تعریفی روشن از (رجعت) آورده، بعد جایگاه اعتقادی آن را از منظر عقل تحلیل و در پایان، فلسفه و حکمت رجعت بیان خواهد شد.

رجعت در لغت به معنای یک بار بازگشتن است [۱] و در اصطلاح علم کلام در عقیده شیعیان عبارت است از اینکه: خداوند گروهی از اموات را در هنگام ظهور حضرت مهدی آل محمد (عج) به همان صورتی که در عالم ماده داشتند به دنیا بر می گرداند، گروهی را عزیز و گروهی را ذلیل می کند و اهل حق را بر اهل باطل غلبه داده، داد مظلومان را از ستمگران می گیرد. [۲]

رجعت با اندک فاصله بعد از ظهور ولی عصر (عج) و پیش از شهادت آن حضرت و برپاشدن قیامت واقع خواهد شد. و بازگشت به دنیا طبق روایات اختصاص به مؤمن خالص و کافر خالص دارد. کما اینکه امام صادق _ علیه السلام _ در این باره فرموده: بازگشت به دنیا عمومی نیست بلکه اختصاص

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

دارد به کسانی که به مرتبه ایمان کامل و یا شرک محض رسیدند. [۳] ولی بازگشت گروه مؤمنان اختیاری است چنانچه امام صادق _ علیه السلام _ می فرماید: هنگام ظهور حضرت مهدی (عج) (فرشتگان الهی) بر قبر اهل ایمان وارد می شوند و به او می گویند: ای اهل ایمان همانا صاحب و مولایت ظهور کرده است، اگر خواستی با اختیار و اراده خود به او می پیوندی و یا در جوار کرامت و رحمت پروردگارت باقی بمانی. [۴]

بعد از ذکر مقدمه فوق اذعان می داریم که آری رجعت از دیدگاه عقل نیز ممکن و قابل پذیرش است، زیرا قدرت بینهایت خداوند ایجاب می کند که همانگونه که توانسته است انسان را از نطفه به وجود آورده، پس از مردن نیز میتواند او را دوباره به دنیا بازگرداند. زیرا قدرت خدای متعال بر همه ممکنات احاطه دارد و احدی از پیروان ادیان آسمانی در این امر تردید نداشته است.

بنابراین اگر کسی بخواهد امکان رجعت را انکار کند، باید به یکی از دو امر گردن نهد: یا قبول کند که زنده شدن مردگان حتی در روز رستاخیز به طور کلی محال است که التزام به این امر مخالف اصل پذیرفته شده عقلی و دینی _ معاد _ است. یا اینکه قدرت خداوند را نسبت به زنده کردن مردگان نفی کند در حالی که هیچ شکی در قدرت خداوند هم وجود ندارد. بلکه این مطلب نسبت به امتهای گذشته بارها تحقق یافته است، و با توجه به این که دو فرض فوق، هر دو باطل هستند می توان گفت هم قابلیت قابل یعنی زنده شدن و بازگشت به دنیا و هم فاعلیت فاعل، یعنی قدرت خداوند محرز و غیرقابل انکار است.

با توجه به اینکه هیچ دلیل متقنی بر غیرممکن بودن رجعت وجود ندارد انکار آن بدون دلیل سفسطه برخلاف اصول مسلم فلسفه است. شیخ الرئیس ابوعلی سینا کلام معروفی دارد، می فرماید: هر مطلبی که به گوش شما می رسد تا مادامی که برهان قطعی بر بطلان آن اقامه نشده است آن را در ظرف امکان قرار بدهید.

در حقیقت بحث از نوع بحث قیامت است و به همان دلائلی که روز رستاخیز ثابت می شود امکان رجعت نیز قابل اثبات است و علاوه بر آن ادله جداگانه ای هم دارد، بنابراین هر گونه تردید در مورد امکان رجعت منجر به تردید نسبت به قیامت می شود.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی (دام عزه) فرمودند: بدون تردید احیای گروهی از مردگان در این دنیا از محالات نیست همان طوری که احیای جمیع انسانها در قیامت کاملاً ممکن است و تعجب از چنین امری همچون تعجب گروهی از مشرکان جاهلیت از مسئله معاد است و سخریه در برابر آن همانند سخریه آنها در مورد معاد می باشد، چرا که عقل چنین چیزی را محال نمی بیند، و قدرت خدا آن چنان وسیع و گسترده است که همه این امور در برابر آن سهل و آسان است. [۵]

گذشته از اینها بهترین دلیل بر امکان یک چیز وقوع آن چیز است. هم چنانکه قرآن کریم بازگشت گروهی از مردگان امتهای گذشته را با صراحت بیان فرموده است و تمامی مفسرین شیعه و سنی در کتابهای تفسیریشان ذکر کرده‌اند. با وجود این حقیقت مسلم دیگر جای تردیدی نسبت به رجعت باقی نمیماند.

فلسفه رجعت و بازگشت به دنیا

با استفاده از آیات و روایات که در باب رجعت وارد شده است، به چند حکمت اشاره می‌کنیم:
۱. رسیدن به تکامل: عالم دنیا ظرف فعلیت یافتن قوه‌ها و تکامل استعدادها است و برای رسیدن به آخرت خلق شده است. [۶] تا موجودات ارزنده خویش را در دامن خود پرورش داده به تکامل مطلوب برساند، اما از آنجایی که عده‌ای از مؤمنان خالص به خاطر موانع و مرگهای غیرطبیعی از ادامه این مسیر معنوی باز مانده‌اند. حکمت خدای حکیم ایجاب می‌کند که آنان به دنیا برگردند و سفر تکاملی خود را به پایان برسانند. چنانچه امام صادق _ علیه السلام _ می‌فرماید: هر مؤمنی که کشته شده باشد به دنیا بر می‌گردد تا _ بعد از زندگی مجدد _ به مرگ طبیعی بمیرد و هر مؤمنی که مرده باشد بدینا بر میگردد تا کشته شود (و به ثواب شهادت برسد). [۷]

۲. کیفر دنیوی: گروهی از منافقان و جباران سرسخت علاوه بر کیفر خاص خود در رستاخیز باید مجازاتهایی در این جهان، نظیر آنچه بعضی از اقوام سرکش دیدند، ببینند و... و ممکن است آیه شریفه: و حرام علی قریة اهلکناها انهم لا يرجعون: [۸] یعنی حرام است بر اهل شهرهای که بر اثر گناه نابودشان کردیم، که بازگردند، آنها هرگز باز نمیگردند.

نیز اشاره به همین معنا باشد چرا که عدم بازگشت را در مورد کسانی می‌گوید که در این جهان به کیفر شدید خود رسیدند و از آن روشن می‌شود گروهی که چنین کیفرهایی را ندیدند باید بازگردند و مجازات شوند. [۹]

بنابراین هدف از بازگشت مجدد این دو گروه، تکمیل یک حلقه تکاملی برای دسته اول و تنزل به پستترین درجه ذلت برای دسته دوم است و با توجه به اینکه رجعت عمومی نیست و اختصاص به مؤمنان خالص و کافران محض دارد، چنانچه امام صادق _ علیه السلام _ فرمود: رجعت جنبه عمومی ندارد، بلکه اختصاص دارد به کسانی که به ایمان کامل و شرک خالص رسیده باشند. [۱۰] معلوم می‌شود که این دو مورد از حکمتهای اساسی رجعت است.

۳. یاری دین و شرکت در تشکیل حکومت عدل جهانی

از آیات و روایات متعدد استفاده می‌شود که دین اسلام بر همه ادیان و مکاتب موجود بشری غلبه گردیده حکومت عدل الهی به دست توانمند و با کفایت قائم آل محمد _ صلی الله علیه و آله _

جهانگیر می شود، خداوند می فرماید: همانا ما فرستادگان خویش و مؤمنان را در دنیا و روزی که شاهدان برخیزند، یاری خواهیم کرد. [۱۱]

از ظاهر این آیه استفاده می شود که این نصرت دسته جمعی انجام می شود نه به صورت فردی اما از این که چنین نصرتی تا هنوز تحقق پیدا نکرده است، قطعاً در آینده محقق خواهد شد، زیرا وعده الهی تخلف ناپذیر است. لذا امام صادق _ علیه السلام _ در تفسیر همین آیه می فرماید: به خدا سوگند این نصرت در رجعت است چرا که بسیاری از پیامبران و ائمه _ علیهم السلام _ در دنیا کشته شدند و کسی آنها را یاری نکردند؟ و این مطلب در رجعت تحقق خواهد یافت. [۱۲]

و نیز امام باقر _ علیه السلام _ در تفسیر آیه مبارکه: هو الذی ارسل... یعنی او کسی است که رسول خود را با دین حق برای هدایت بشر فرستاد تا او را بر همه ادیان پیروز گرداند. فرموده: يظهره الله عزوجل فی الرجعه: [۱۳] یعنی خداوند دین حق را در رجعت بر سایر ادیان برتری می دهد. ۴. انتقام و قصاص مستقیم

چه بسا افرادی در این دنیا بودند که از تمامی حقوقشان به عنوانهای مختلفی محروم گشته و مظلومانه به قتل رسیده اند بدون اینکه حق او گرفته شده باشد، از حکمتهای رجعت این است که خداوند، هر دو طرف را به دنیا بر میگردداند تا شخص مظلوم به دست خود داد خود را از ظالم بگیرد. از امام کاظم _ علیه السلام _ نقل شده که فرمود: مردمی که مرده اند به دنیا بازگشت خواهند کرد تا انتقام خود را بگیرند، به هر کس آزاری رسیده به مثل آن قصاص می کند و هر کس خشمی دیده بماند آن انتقام می گیرد و هر کس کشته شد، قاتل را به دست خود به تقاص خون خود می کشد و برای این منظور دشمنان آنان نیز به دنیا بر می گردند تا آنها خون ریخته شده خود را تلافی کنند و بعد از کشتن آنها سی ماه زنده می مانند، سپس همگی در یک شب می میرند، در حالی که انتقام خون خود را گرفته و دلهایشان شفا یافته است، دشمنان آنها به سختترین عذاب دوزخ مبتلا می شوند. [۱۴]

برای مطالعه بیشتر:

۱. شیعه و رجعت، آیت الله محمدرضا طبسی، نجفی، ترجمه آیت الله سید محمد میرشاه ولد، دار النشر اسلامی، ۱۳۷۶، کل کتاب.

۲. رجعت، محمدرضا ضمیری، نشر موعود، تهران، چ دوم، ۱۳۸۰.

امام صادق _ علیه السلام _ فرمودند:

از ما نیست کسی که به بازگشت ما ایمان نداشته باشد و...

(بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۹۲)

پی نوشت:

- [۱]. ابن منظور، لسان العرب، نشر ادب الحوزه، ۱۴۰۵ ق، ج ۸، ص ۱۱۴.
- [۲]. شیخ مفید، اوائل المقالات، مکتبه الداوری، ص ۸۹.
- [۳]. بحرانی، سیدهاشم، البرهان فی تفسیر القرآن، تهران، آفتاب، ج ۲، ص ۴۰۸.
- [۴]. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، بیروت، موسسه الوفاء، ج ۵۳، ص ۵۲.
- [۵]. تفسیر نمونه، دار الکتب الاسلامیه، آفتاب ۱۳۶۸ ش، ج ۱۵، ص ۵۵۶.
- [۶]. نهج البلاغه، ح ۴۶۳، ترجمه محمد دشتی، نشر نسیم حیات، ۱۳۷۹.
- [۷]. بحار، ج ۵۳، ص ۴۰.
- [۸]. انبیاء، ۵۹.
- [۹]. تفسیر نمونه، ج ۱۵، ص ۵۶۰، تاریخ نشر، ۱۳۶۲.
- [۱۰]. محمدرضا ضمیری، رجعت، ص ۵۵، نشر موعود، تهران، چ دوم، ۱۳۸۰ ش.
- [۱۱]. مؤمن، ۵۱.
- [۱۲]. یزدی حائری، شیخ علی، الزام الناصب، قم، موسسه مطبوعاتی حق بین، ۱۳۹۷ ق.
- [۱۳]. بحار، ج ۵۳، ص ۶۴.
- [۱۴]. علی دوانی، مهدی موعود، ترجمه ج ۱۳، ص ۱۱۸۸، دار الکتب الاسلامیه، ج ۲۷، ۱۳۷۵.

آیا هنگام ظهور امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) پیامبران دیگر و امامان هم به دنیا بازگشته و زندگی می کنند نیکوکاران چطور؟

پاسخ :

- قبل از پرداختن به پاسخ، تذکر چند مطلب اساسی را لازم می دانم:
۱. باید توجه داشت که موضوع رجعت و بازگشت به دنیا، یک امر تبعیدی است که دلائل نقلی از آیات و روایات بر اثبات آن اقامه گردیده است.
 ۲. آنچه براساس دلائل قرآنی و روایی، قطعی و مسلم است، اصل مسأله رجعت فی الجمله است که جز مسلمات اعتقادات مذهب شیعه به شمار می رود اما جزئیات و خصوصیات دقیق مسأله، به طور کامل، روشن نگردیده است.
 ۳. در مورد اینکه چه کسانی رجعت می کنند؟ در روایات یک قاعده کلی بیان شده است و آن اینکه امام صادق - علیه السلام - می فرماید: بازگشت به دنیا برای همه نیست بلکه اختصاص به عده خاصی دارد کسانی مجدداً به دنیا برمی گردند که یا از نظر ایمان به درجه خلوص رسیده باشند. [۱] و یا به حد شرک خالص رسیده باشند. و نیز می فرماید: «بازگشت به دنیا مخصوص به مؤمنین خالص و کفار

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

محض می‌باشد غیر از این دو گروه، دیگران به دنیا بر نمی‌گردند تا روز قیامت.» [۲]
بنابراین چون موضوع بازگشت مجدد به دنیا یک خبر غیبی است، ما در شناخت جزئیات قضیه و تطبیق آن قاعده بر مصادیق خاص، هیچ راهی نداریم جز تمسک به دلائل نقلی تعبدی و گفتار ائمه معصومین - علیهم السلام - که خداوند آنان را به علوم غیبی و اسرار آفرینش آگاه نموده‌اند که ذیلاً به این روایات می‌پردازیم.

رجعت پیامبران - علیهم السلام - : روایات مربوط به بازگشت انبیاء و پیامبران - علیهم السلام - چند دسته می‌باشد:

۱. روایاتی که به ظهور عام، موضوع بازگشت انبیاء - علیهم السلام - را مطرح نموده است نظیر: الف) امام صادق - علیه السلام - در ذیل آیه ۸۰ آل عمران «و اذ اخذ الله میثاق النبیین... لتؤمنن به و تنصرنه»

می‌فرماید: «ما سبعت الله نبیا من لدنم آدم فهم اجراً الا و یرجع الی الدنیا و ینصر امیر المؤمنین - علیه السلام - و هو قوله تعالی «لتؤمنن به» برسول الله - صلی الله علیه و آله - «و تنصرنهم امیر المؤمنین - علیه السلام -» [۳] خداوند از زمان پیدایش آدم تا کنون پیامبری نفرستاده است مگر اینکه آنان را به دنیا بازگرداند تا در رکاب امیر المؤمنین - علیه السلام - شمشیر زنند و او را یاری نمایند و مراد از آیه مبارکه پیامبر - صلی الله علیه و آله - و علی - علیه السلام - است.

ب) امام صادق - علیه السلام - در تفسیر آیه ۵۱ سوره غافر «انا تبصرنا رسلنا و الذین آمنو فی الحیاة الدنیا» می‌فرماید: «به خدا سوگند این آیه در زمان رجعت عملی خواهد شد آیا نمی‌دانید که پیامبران در دنیا یاری نشدند و کشته شدند و نیز ائمه - علیهم السلام - کشته شدند و نصرت نشدند. این یاری و پیروی در رجعت تحقق خواهد یافت.» [۴]

۲. روایاتی که با ذکر عدد خاص رجعت انبیا را یادآور شده است. امام صادق - علیه السلام - می‌فرماید: هنگامی که امام حسین همراه با یاران شهیدش رجعت می‌کنند تعداد هفتاد پیامبر نیز با او رجعت می‌نمایند همچنانکه با موسی بن عمران هفتاد پیامبر همراه بودند.» [۵]

۳. روایاتی که از بعضی پیامبران به طور خاص نام برده است نظیر: دانیال پیامبر و یونس پیامبر، الیاس پیامبر [۶] که در بعضی از روایات از آنان نام برده شده است امام صادق - علیه السلام - به نقل از امام خمینی در روز عاشورا می‌فرماید: همانا دانیال و یونس [۷] هر دو در زمان رجعت امیر المؤمنین به دنیا باز می‌گردند و اقرار به رسالت پیامبر - صلی الله علیه و آله - می‌نمایند و ۷۰ نفر همراه آنان برانگیخته می‌شوند.» [۸]

هم چنین از حضرت عیسی - علیه السلام - یاد شده است و در روایات از وی به عنوان یکی از بزرگترین

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

یاران و مقامات حکومتی حضرت مهدی و وزیر دست راست وی نام برده است. [۹] (البته بنابر اینکه بازگشت عیسی - علیه السلام - را ما جزء رجعت بحساب آوریم و آلا حضرت عیسی نمرده است تا دوباره زنده شود بلکه رجعت او که در روایات بکار رفته است از باب بازگشت به صحنه زندگی طبیعی و عادی دنیا می‌باشد.) هم‌چنین قضیه خضر نبی - علیه السلام -

رجعت ائمه - علیهم السلام - : روایاتی که رجعت ائمه معصومین - علیهم السلام - را بیان نموده است نیز دو دسته می‌باشد:

دسته اول، روایاتی که بطور عام، رجعت را برای همه ائمه - علیهم السلام - ثابت می‌کند و بیشتر در قالب زیارات و ادعیه وارد شده است.

اما روایات:

الف) امام صادق - علیه السلام - می‌فرماید: لیس منا لم یؤمن بکرتنا [۱۰] از ما نیست کسی که اعتقادی به بازگشت و و رجعت ماها نداشته باشد.

ب) امام صادق - علیه السلام - : «هیچ امامی نیست مگر اینکه در زمان خاص خودش رجعت می‌نماید و با او نیکوکاران و بدکاران زمانش نیز رجعت می‌کنند تا افراد مؤمن از کافر مشخص و جدا شوند.» [۱۱]

ج) امام زین العابدین - علیه السلام - : «یرجع الیکم بنبیکم و امیر المؤمنین و الائم» [۱۲] پیامبر شما و امیر المؤمنین و امامان معصوم - علیهم السلام - به سوی شما مجدداً باز می‌گردند.

اما زیارت و ادعیه:

۱. امام هادی - علیه السلام - در زیارت جامعه کبیره می‌فرماید: «... مؤمن بایابکم مصدق برجتکم ... و

احیانی فی رجعتکم... و جعلنی ممن... یحشر فی زمرتکم و یکر فی رجعتکم ... و تفرعینه غداً

برؤیتکم» [۱۳]

۲. امام صادق - علیه السلام - در زیارت وارث (امام حسین - علیه السلام -) می‌فرماید: «انی بکم مؤمن و بایابکم موقن» [۱۴] ما به آمدن شما یقین و ایمان داریم.

۳. امام صادق - علیه السلام - به ابی حمزه ثمالی در زیارت حضرت عباس می‌فرماید: «انی بکم و

بایابکم من المؤمنین» [۱۵] به شما و بازگشت شما ایمان داریم.

۴. امام صادق - علیه السلام - در مورد زیارت هر یک از ائمه و پیامبر - صلی الله علیه و آله - می‌فرماید:

«انی بکم لمن القاتلین بفضل کم و مقرر برجتکم» [۱۶] ما بفضل و بازگشت شما اقرار داریم.

۵. امام زمان (عج) در دعای رجبیه که از ناحیه مقدسه صادر شده است بوسیله حسین بن روح

می‌فرماید: «حتی العود الی خضرتکم و الفوز فی کرتکم» [۱۷]

دسته دوم: روایاتی که در آن بعضی از معصومین - علیهم السلام - نام برده شده‌اند:

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

۱ و ۲: پیامبر - صلی الله علیه و آله - و علی - علیه السلام - امام صادق - علیه السلام - می فرماید: «ان رسول الله و علیاً سیرجعان» [۱۸] همانا پیامبر - صلی الله علیه و آله - و امیرالمؤمنین - علیه السلام - رجعت می نمایند. امام زین العابدین - علیه السلام - نیز می فرماید: «یرجع الیکم بینکم و امیرالمؤمنین» [۱۹]

۳. امام حسین - علیه السلام - بعنوان اولین رجعت کننده، امام صادق - علیه السلام - می فرماید: «اول من یرجع الی الدنیا الحسین بن علی» [۲۰] اولین کسی که به دنیا بازمی گردد حسین بن علی است و نیز می فرماید: «اول من تشق الارض عنه و یرجع الی الدنیا الحسین بن علی - علیهما السلام» [۲۱]

رجعت دشمنان اهل بیت و کفار برای انتقام:

۱. امام صادق - علیه السلام - می فرماید: «یعنی هنگام ظهور حضرت مهدی خداوند همه کسانی که آزار و اذیت مؤمنین می پرداختند را به همان صورت اصلی آنان باز می گرداند تا از آنها بوسیله مؤمنین انتقام گرفته شود.» [۲۲]

۲. امام صادق - علیه السلام - می فرماید: دشمنان را در زمان رجعت باز می گرداند تا آنها را بقتل برسانند و بوسیله دلهای مومنین ستمدیده تشفی پیدا کند.» [۲۳]

رجعت یاران حضرت مهدی (عج): در برخی از افراد و گروه های خاصی نام برده شده اند مثل: سلمان، مقداد، مالک اشتر، ابورفانه انصاری و اصحاب کهف [۲۴]، شعیب بن صالح، [۲۵] مفضل بن عمر، [۲۶] عبدالله بن شریک [۲۷] اسماعیل فرزند امام صادق، [۲۸] مؤمن آل فرعون [۲۹] عمران بن اعینی و مسیر بن عبدالعزیز [۳۰] و حارث و عقیل و جبیر و [۳۱]....

منابع برای مطالعه بیشتر به کتابهای ذیل مراجعه نمایید:

۱. چشم اندازی به حکومت مهدی، نجم الدین طبسی، چاپ اول، ۱۳۸۰، بوستان کتاب، قم.
 ۲. داستانهایی از بازگشت ائمه به دنیا، سید عبدالحسین، چاپ اول، ۱۳۷۹، انتشارات مهدی یار، قم.
- حدیث:

امام صادق - علیه السلام - می فرماید:

پروردگارا اگر بین من و امام زمان (عج) مرگ جدایی انداخت پس خارج کن مرا از قبر در حالیکه کفن خود را بر تن کرده و شمشیر و نیزه ام را در دست گرفته دعوت امام زمان (عج) را لیک گویم.»

دعای عهد

پی نوشت:

- [۱]. بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۳۹، حدیث ۱، مطبعة الاسلامیه، (۱۳۸۸ هـ. ق) تهران.
- [۲]. معجم احادیث الامام المهدی، علی کورانی، و دیگران، ج ۴، ص ۸۳، شماره ۱۱۵۳، طبع اولی ۱۴۱۱ هـ مؤسسه المعارف الاسلامیه، قم.
- [۳]. الشیعة و الرجعة، ج ۲، ص ۹۲، محمدرضا طبسی، چاپ دوم، مطبعة الحیدریه، ۱۳۹۵ هـ. ق، نجف

اشرف.

- [۴]. معجم احادیث الامام المهدي، ج ۵، ص ۳۸۴.
- [۵]. مجمع احادیث الامام المهدي، ج ۳، ص ۸۹، شماره ۱۱۵۸.
- [۶]. مجمع التجري، ص ۳۱۶، «به نقل از بامداد بشریت»، ص ۱۲۳، محمد جواد طبسی، چاپ اول ۱۳۸۱، دفتر تبلیغات اسلامی.
- [۷]. در نقل بحار به نقل از خرايج و الجرايج بحال یونس، یوشع ذکر شده است، رک بحار، ج ۵۳، ص ۶۲.
- [۸]. الخرائج و الجرايج، قطب الدين راوندی، متوفای ۵۷۳ هـ. طبع دوم، ۱۴۱۱ هـ ۱۹۹۱ م مؤسسه النور للمطبوعات، بیروت.
- [۹]. مجمع احادیث الامام المهدي، ج ۱، ص ۵۳۰.
- [۱۰]. مجمع احادیث الامام المهدي، ج ۴، ص ۸۴، شماره ۱۱۵۴، و بحار ج ۵۳، ص ۹۲، حدیث ۱۰۱.
- [۱۱]. الايقاظ من الهجمه بالبرهان على الرجعه، شيخ حرعاملی، ص ۳۳۲، حدیث ۱۱۲ طبع اول، ۱۴۲۲ ق، ۱۳۸۰ ش، نشر دليل ما، قم.
- [۱۲]. معجم احادیث الامام المهدي، ج ۵، ص ۳۲۷، شماره ۱۷۶۳.
- [۱۳]. بحار، ج ۲، ص ۱۳۱، و مفاتيح الجنان جیبی، ص ۹۱۰، ترجمه موسوی دامغانی، چاپ پنجم، ۱۳۷۶، فیض کاشانی. [۱۴]. بحار، ج ۱۰۱، ص ۲۰۰، و مفاتيح الجنان جیبی، شیخ عباس قمی، ص ۷۰۵.
- [۱۵]. بحار، ج ۱۰۱، ص ۲۷۷.
- [۱۶]. همان، ج ۱۰۰، ص ۱۸۹.
- [۱۷]. مفاتيح الجنان، ص ۲۲۷، و الزام الناصب، ج ۲، ص ۳۵۷، شیخ علی یزدی حائری، طبع دوم، ۱۳۶۲ ش، مکیه الرضی، قم.
- [۱۸]. بحار، ج ۵۳، ص ۳۹.
- [۱۹]. معجم احادیث الامام المهدي، ج ۵، ص ۳۲۷، شماره ۱۷۶۳.
- [۲۰]. همان، ج ۵، ص ۳۲۸، شماره ۱۷۶۶.
- [۲۱]. میزان الحکمه، محمد ری شهری، ج ۴، ص ۵۸، شماره ۶۹۳۲، چاپ مکتبه الاعلام الاسلامی، ۱۳۶۲ ش.
- [۲۲]. معجم احادیث الامام المهدي، ج ۴، ص ۹۵، شماره ۱۱۶۲.
- [۲۳]. همان، ج ۵، ص ۲۱۴، شماره ۱۶۳۸.
- [۲۴]. بحار، ج ۵، ص ۹۰، حدیث ۹۵.

[۲۵]. الشیعة و الرجعه، ج ۱، ص ۲۱۱.

[۲۶]. معجم احادیث الامام المهدی، ج ۴، ص ۹۸، شماره ۱۱۶۵.

[۲۷]. اثبات الهداة، حر عاملی، ج ۳، ص ۵۶۱، بی تا، بی نا.

[۲۸]. چشم اندازی به حکومت مهدی. ص ۹۵.

[۲۹]. دلائل الامامه، ص ۲۴۷.

[۳۰]. میزان الحکمه، ج ۴، ص ۵۸، شماره ۶۹۳۴.

[۳۱]. بحار، ج ۴۱، ص ۲۹۶، الشیعة و الرجعه، ج ۱، ص ۱۵۸.

چگونه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) بعد از ظهور، از (آنانی که به) مادرشان حضرت زهرا - سلام الله علیها - سیلی زده اند و خون جد بزرگوارش حضرت امام حسین - علیه السلام - (را ریخته اند) انتقام می گیرند؟ مگر نه این است که آنها ساهاست که در عالم قبر عذاب می شوند؟ آیا آنها زنده می گردند؟

پاسخ:

جهت یافتن پاسخ مورد نظر، بررسی چند نکته ضروری است:

الف) چه کسانی به دنیا باز می گردند؟

در ادبیات معارف شیعه، چنین آمده است که: پس از ظهور حضرت مهدی (عج) عده ای از خالص ترین مؤمنان و پلیدترین کافران به دنیا «بازگشت» می نمایند. چنین بازگشتی را «رجعت» می نامند و صرفاً شامل همان افرادی است که ایمان یا کُفرشان در بالاترین درجه باشد و اگر شخصی به این میزان نرسیده باشد، در زُمره «رجعت یافتگان» نخواهد بود. [۱]

ب) آیا دشمنان حضرت زهرا و امام حسین - علیهما السلام - رجعت می کنند؟

جای تردید نیست که ستمگران به اهل بیت - علیهم السلام -، مصداق کُفر و شرک اند؛ تا جایی که در احادیث آمده است:

«هر کس در کفر دشمنان و ستمگران به ما اهل بیت شک کند، کافر است!» [۲]

با در کنار هم قرار دادن این پیام و روایت پیشین، نتیجه می گیریم این افراد - حتماً - به دنیا بازگشت کرده و به دست یداللهی حضرت مهدی - علیه السلام - به گوشه ای از جزای دنیایی برخی اعمال خود مواجه می شوند.

از احادیث متعدّد استفاده می شود که:

«اولین کار حضرت مهدی - علیه السلام - پس از ورود به مدینه، بیرون آوردن جنازه آن دو نفر ظالم و غاصب حق زهرا - سلام الله علیها - است. خلاصه مطلب این می باشد که ایشان از مردم می پرسند: آیا

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

بین شما کسی هست که آندو را بشناسد؟ در پاسخ می گویند: ما آنها را از طریق اوصافشان می شناسیم و کسی غیر از آن دو نفر کنار جدّ به خاک سپرده نشده... سپس ایشان دیوارهای کنار قبر آندو را خراب می کنند... تا اینکه به جنازه آندو رسیده و جسد آنها را با همان صورت که از دنیا رفته اند بیرون آورده و کفن را کنار می زنند. امام به اذن خدا، آندو را زنده نموده و بر آنها لعن و نفرین می نمایند... هر کس به اندازه دانه ای از دوستی و محبت آنها به دل داشته باشد، آنجا عقیده خود را ظاهر کند. آنگاه به امر حضرت، خلائق اجتماع می کنند (تا شاهد محاکمه آندو باشند) سپس تمام رفتارهای ناپسند آنها را در هر عصر و زمانی، ذکر کرده و آنها نیز به جنایات خویش اعتراف می کنند. به دستور حضرت، ابتدا حاضرین از آنها قصاص می کنند. سپس حضرت امر می فرماید تا آتشی از زمین بیرون آید که این همان آتشی است که بر در خانه حضرت فاطمه - سلام الله علیها - آورده بودند. و با همان هیزمی که برای آتش زدن اهل بیت - علیهم السلام - جمع آوری کرده بودند - و نزد اهل بیت باقی مانده و از یکدیگر ارث می برند - آنها را آتش زده، پس دستور می دهند که بادی وزیده و خاکسترشان را به دریا ریخته و پراکنده نمایند».

البته تصور نشود که این، آخرین عذاب آندو است: حضرت امام جعفر صادق - علیه السلام - در این رابطه چنین می فرماید:

«هرگز!... به خدا سوگند که «سیداکبر» رسول خدا - صلی الله علیه و آله - و «صدیق اکبر» امیرالمؤمنان و حضرت فاطمه و امام حسن و امام حسین و بقیّه ائمه هدی - علیهم السلام - و تمامی آنهايي که ایمان خالص داشته اند و همه کسانی که کافر محض بوده اند برگشته و آنجا حاضر شده و قصاص می گیرند. تا جائیکه در یک شبانه روز هزار مرتبه کشته می شوند ولی باز به صورت نخست بر می گردند.» [۳]

ج آنها در قبر به عذاب می رسند، پس چرا باز هم در رجعت متحمل عذاب می شوند؟ عدالت یعنی: «حفظ تناسبات و اینکه هر چیز در جای شایسته اش قرار گیرد». پس اگر دانش آموزی به گونه ای کامل به درس پردازد، شایسته نمره ۲۰ است و در غیر این صورت، به همان میزانی که تلاش کرده به امتیاز می رسد.

نکته اینجاست که ما خیال می کنیم: جنایت دشمنان حضرت زهرا - سلام الله علیها - همان سیلزدن به ایشان است و ظلم قاتلین حضرت امام حسین - علیه السلام - نیز، قتل ایشان می باشد؟! در حالیکه عمق جنایت فراتر از شعاع درک ماست.

حضرت امام محمد باقر - علیه السلام - پاسخ این سؤال را چنین می فرماید:

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

«آن دو اولین کسانی هستند که به ما ظلم کرده، حق ما را ربوده و بر ما چیره شدند. آندو دری از ظلم و ستم به روی ما گشودند که تا قیامت بسته نخواهد شد. خداوند از ستمی که در حق ما نمودند نگذرد و آنها را نیامرزد».[۴]

به عبارتی: آن «سیلی» نیز آغاز نبرد بی پایانی بود که از دست پلید دوّمی شلیک شد و تنها جنایت آندو نیست! [۵] تمام جنایات (حتی شهادت حضرت سیدالشهداء - علیه السلام - از روزسقیفه و هم پیمانیِ شیطان صفتان جهت غصب حق امامت و مدیریت شایسته سالارِ معصومان، نشأت می گیرد. حضرت امام جعفر صادق - علیه السلام - وزر و وبال همه را گردن آندو می داند و می فرماید: «تا قیامت هر خون ناحقی که ریخته شود، هر مالی که از حرام کسب شود، و هر فحشایی که مرتکب شوند همه بر گردن آن دو می باشد، تا این که قائم آل محمد - صلی الله علیه و آله - به پاخیزد (و از این اعمال جلوگیری کند). ما بنی هاشم بزرگ و خردسال خود را دستور می دهیم که آن دو را سب نموده (و ناسزا) گویند و از آنها براءت و بیزاری جویند»[۶]

با این حساب، دانسته می شود که جرم دشمنان اهل بیت - علیهم السلام - یکی و دو تا و صدتا و یک میلیون و یک میلیارد نیست بلکه به اندازه تمام گناهان صغیره و کبیره جن و انس (در طول زمان)، مرتکب فحشا و منکرند؛ و از اینروست که حتی قصاص در زمان رجعت نیز کافی نمی باشد! امام صادق - علیه السلام - فرمودند:

محبت و ولایت اولیای الهی و براءت از دشمنان آنها واجب است. براءت از کسانی که به آل محمد - صلی الله علیه و آله - ستم کرده، هتک حرمت نموده، فدک و میراث حضرت فاطمه - سلام الله علیها - را به زور گرفتند و حقوق آن حضرت و امیرالمؤمنین - علیه السلام - را به یغما بردند... (بحار ۱۰/۳۵۶-۲۲۶؛ عیون اخبار الرضا - علیه السلام - ۲/۱۲۶-۱۲۴)

پی نوشت:

[۱]. انما یرجع الی الدنیا قیام القائم - علیه السلام - من محض الأیمان محضا او محض الکفر محضا. فاما من یسوی هذین فلا رجوع لهم الی یوم الحساب. بحار الانوار، ج ۶، ص ۲۵۴، ب ۸، ح ۸۷؛ بحار الانوار، ج ۵۳، ص ۱۳۸.

[۲]. بحار، ج ۲۷، ص ۶۲؛ وسایل الشیعه، ج ۲۸، ص ۳۴۵؛ اعتقادات شیخ صدوق (ره) ۸۰-۷۹.

[۳]. ر.ک: احتجاج ۴۴۹، اعلام الوری ۴۳۶، عیون ج ۱، ص ۵۸، کمال الدین ۲۵۳-۳۷۷، الهدایة الکبری، ۱۶۳، مثالب النواصب، ۱۱۳، ارشاد القلوب ج ۲، ص ۲۸۵، الایقاظ ۲۸۷، بحار ۲۵۲-۳۸۶، بحار ج ۳، ص ۲۷۷-۲۷۶، ج ۳۶، ص ۲۴۵، ج ۵۲، ص ۳۷۹ و ۲۸۳، ج ۵۳، ص ۱۲-۴.

[۴]. بحار ۳۰/۳۸۳.

[۵]. جنایات آنها را در کتاب «شهادت مادرم زهرا - سلام الله علیها - افسانه نیست!» مطالعه کنید (با استفاده از منابع غیر شیعی).

[۶]. بحار ج ۴۷، ص ۳۲۳، رجال کشی، ص ۲۰۶.

امیرالمؤمنین علی - علیه السلام - می فرمایند: «روز انتقام گرفتن از ظالم، سخت تر از روز ستم بر مظلوم است»، با این وجود چگونه است که حضرت صاحب العصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) می آید تا انتقام سیلی مادرش را بگیرد؟

پاسخ :

آنچه از قرآن و روایات، بر می آید، اینست که ظلم و ستم، برای انسان پشیمانی به بار می آورد و روز قیامت برای ظالم، سخت تر است تا روز ستم بر مظلوم، چرا که موقع مجازات و انتقام می باشد. ابن ابی الحدید، شارح نهج البلاغه در شرح این روایت، اینطور می گوید: «چون آن روز، روز جزاء کلی و انتقام بزرگ است. نهایت کاری که ظالم در دنیا می تواند انجام دهد، کشتن دیگری است آن هم یکبار، و بعد از کشتن، دیگر نمی تواند آلم و آزار دیگری به او برساند، اما در روز جزاء، ظالم نمی میرد تا راحت شود، بلکه عذاب او دائم و پی در پی است».[۱]

ابن میثم از دیگر شارحان نهج البلاغه می گوید: «یوم المظلوم، روز قیامت است، چرا که روز انصاف و گرفتن حق مظلوم از ظالم است».[۲]

و علامه مغنیه نیز می گوید: «راه گریزی برای ظالم از ظلمی که کرده، نیست، یا بدست مظلوم، یا توسط ظالمی مثل خود این ظالم، و یا بدست خالق که مجازاتش سخت تر است».[۳] از این سؤال، برداشتهای مختلفی می توان داشت. یکی از برداشتها اینست که: در قیامت، به اعمال، جزا داده می شود. پس چرا حضرت بقیه... ارواحنا فدا، در این جهان انتقام می گیرد؟ در جواب باید ذکر کرد که نوع مجازات در آخرت، با نوع مجازات در دنیا، متفاوت است. اصولاً مجازات بر سه گونه است:

۱. مجازات قراردادی (تنبيه و عبرت).

۲. مجازاتی که اثر وضعی گناه است (مکافات دنیوی).

۳. مجازاتی که تجسم خود جرم است (عذاب اخروی).

نوع اول مجازات، همان کیفرها و مقررات جزائی است که در جوامع بشری، به وسیله مقتنین الهی یا غیرالهی، وضع گردیده است. فایده اینگونه مجازاتها دو چیز است؛ یکی جلوگیری از تکرار جرم، بوسیله خود مجرم، یا دیگران، از طریق ربعی که کیفر دادن ایجاد می کند. و به همین جهت می توان

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

این نوع از مجازات را «تنبيه» نامید. فایده دیگر، تشفی و تسلی خاطر ستمدیده است و این در مواردی است که از نوع جنایت و تجاوز به دیگران باشد. [۴] ظلم به حضرت زهرا - سلام الله علیها - ، ظلم به همه بشریت است.

پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - که اجر رسالتش را مودت به خاندان خویش می داند، نه این اجر را نمی پردازد، بلکه آن می کنند که کردند. مسیر خلافت الهی را عوض کردند و تا ظهور حضرت مهدی (عج) این آب، نه اینکه دریا نمی رود، بلکه به بیابان می رود و بشریت، در سرگردانی و جهالت قرار می گیرند.

چه جنایتی بالاتر از غضب خلافت الهی، ظلم به دختر پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - ، غضب حق ایشان و تعرض به خانه ناموس خداوند، می تواند باشد. این جنایت، جزا داده نشده، لذا یکی از برنامه های حضرت بقیه... اروحنا فداه، به مجازات رساندن ظلم کنندگان به اهل بیت پیامبر اکرم می باشد.

امام صادق - علیه السلام - می فرماید: «هرگاه قائم - علیه السلام - خروج کند، ذراری قتلۀ حسین را بکشد به سبب رضایت به افعال پدران خود». در بیان دیگری امام فرمودند: «هرگاه قائم، قیام کند، خداوند برگرداند هر کس که مؤمنین را اذیت کرده، در زمان خود، به همان صورتی که بوده اند، تا از ایشان دادستانی و مؤاخذه حق کند. [۵] اما مجازاتی که در آخرت می شوند، تجسم اعمال ایشان است. قرآن کریم می فرماید: «وَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا». یعنی «آنچه را که انجام داده اند، حاضر می یابند و پروردگار تو به احدی ستم نمی کند». [۶] عملی را که در این دنیا انجام داده اند، در آخرت، آن را مشاهده می کنند و در برابر آن پاداش یا عقاب داده می شوند. پس جزا در آخرت، منافاتی با جزای در دنیا ندارد.

اگر نگاهی اجمالی به جایگاه حضرت زهرا - سلام الله علیها - داشته باشیم، می بینیم خداوند متعال در عالم، جایگاهی ممتاز به ایشان عطا کرده است. حضرت صدیقه، افتخار خاندان وحی است. مقامات معنوی ائمه - علیهم السلام - را، حضرت زهرا - علیها السلام - نیز، داراست. چنانکه امام خمینی (ره) می فرماید: «به حسب روایات، این مقامات معنوی برای حضرت زهرا هم هست». [۷] و باز در جای دیگر می فرماید: «حضرت زهرا - علیها السلام - ، حقیقت انسان کامل است. تمام جلوه های ملکوتی، جبروتی، ملکوتی و ناسوتی، در ایشان جمع است». [۸] حتی جبرئیل، این فرشته مقرب الهی، بعد از پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله و سلم - بر حضرت صدیقه طاهره - علیها السلام - ، نازل می شود. [۹] باردیگر امام خمینی (ره)، بزرگ مرد تاریخ می فرماید: «مسأله آمدن جبرئیل، برای کسی یک مسئله ساده نیست، خیال نشود که جبرئیل برای هر کسی می آید و امکان دارد بیاید. این یک تناسب لازم

است بین روح آن کسی که جبرئیل می خواهد بیاید و مقام جبرئیل که روح اعظم است».[۱۰]
حضرت زهرا - سلام الله علیها - تا آنجا پیش می رود که غضب او، غضب خداوند متعال و رضایت او، رضایت خداوند متعال می باشد[۱۱] و این جز با مقام عصمت نمی سازد. با این حال مسئله ولایت و امامت، آنقدر مهم است که حضرت صدیقه طاهره - سلام الله علیها - وقتی می بیند که آن را از مسیر اصلی خود، منحرف کرده اند، به دفاع از ولایت بر می خیزد، هرچند در این راه به خانه ناموس خدا، تعرض می کنند، درب خانه را می سوزانند، به ایشان سیلی می زنند و... و ایشان نیز آنگونه که در تاریخ ثبت شده، غاصبین خلافت را رسوا می کنند و با این رفتار خویش به مردم آزاداندیش جهان، می فهمانند که چه ظلم عظیمی به خاندان رسالت صورت گرفته است.

برای مطالعه بیشتر می توانید به این کتابها مراجعه کنید:

۱. شرح خطبه حضرت زهرا - علیها السلام -، عزالدین حسینی زنجانی.
 ۲. بیت الاحزان (رنجها و فریادهای فاطمه - علیها السلام -)، شیخ عباس قمی.
 ۳. زندگانی حضرت زهرا - علیها السلام -، هاشم رسولی محلاتی.
- امام زمان - علیه السلام - در یکی از نامه هایشان می فرمایند:
- «و فی ابنه رسول الله - صلی الله علیه و آله و سلم - لی اسوه حسنه...»
- یعنی: «دختر پیامبر خدا - صلی الله علیه و آله و سلم - برای من، الگوی نمونه ای است».[۱۲]

پی نوشت:

- [۱]. ابن ابی الحدید، ج ۱۹، ص ۷۴، قاهره، داراحیاء التراث العربی، چ ۲، ۱۳۸۵هـ.
- [۲]. شرح الوسیط، ابن میثم بحرانی، ج ۱، ص ۶۳۴، مشهد، مجمع البحوث الإسلامیه، ط ۱، ۱۳۶۶.
- [۳]. فی ظلال نهج البلاغه، محمدجواد مغنیه، ج ۴، ص ۳۶۱، بیروت، دارالعلم للملایین، ط ۱، ۱۹۷۲م.
- [۴]. عدل الهی، ص ۲۰۱، شهید مطهری، انتشارات صدرا، چ ۸، ۱۳۷۴.
- [۵]. مهدی منتظر، ص ۹-۴۰۸، محمد جواد خراسانی، بنیاد پژوهشهای علمی فرهنگی نور الاصفیاء، چ ۱، ۱۳۷۹.
- [۶]. کشف، ۴۹.
- [۷]. حضرت زهرا - سلام الله علیها - در کلام ولایت، ص ۱۱، تدوین: شیخ الاسلامی، فیلی، سازمان تحقیقات خود کفایی، بسیج، چ ۱، ۱۳۷۶.
- [۸]. همان، ص ۱۲، با تلخیص و تصرف.
- [۹]. کافی، ج ۲، ص ۳۵۵، مرحوم کلینی، دفتر نشر فرهنگ اهل بیت، انتشارات مسجد، تهران.
- [۱۰]. حضرت زهرا در کلام ولایت، ص ۱۴.
- [۱۱]. کتاب فاطمه - علیها السلام - برترین بانو، ص ۱۴۹، مرحوم شرف الدین، دارالفکر، قم، چ ۵،

در روایات آمده که یکی از وقایع بعد از ظهور این می باشد که امام زمان - علیه السلام - آن دو خلیفه اول را از قبر بیرون می آورند و زنده می کنند و می سوزاند، مگر نعوذ بالله مگر امام زمان - علیه السلام - کینه توز هستند چنین انتقام می گیرند؟

پاسخ :

در ابتدا به این بخش از پرسش می پردازم که «انتقام» چیست و با مقام و منزلت حضرت حجت (عج) سازش دارد یا نه؟ و در پایان به بررسی سند و محتوای روایت مورد سؤال می پردازیم و آیا حضرت، آن دو خلیفه را به سبکی که ذکر شده است مجازات می کند یا نه؟

جواب پرسش نخست این است که، انتقامی که به حضرت نسبت داده شده است، به معنی مجازات کردن و کیفر دادن، سردمداران کفر و نفاق و شرک است، نه به معنی کینه توزی و فرونشاندن هوا و هوسهای درونی. و اصولاً امامان معصوم - علیهم السلام - ما از چنین هوسهایی پاکیزه بوده اند. و انتقام به معنی کیفر هیچ گونه ناسازگاری با مقام امام - علیه السلام - ندارد. و از این رو خدای تبارک و تعالی هم از مجرمان انتقام می گیرند و در قرآن کریم به همین صفت از او یاد شده است به عنوان مثال به این آیات توجه بفرمایید:

۱. «... ایس الله بعزیز ذی انتقام» [۱].

۲. «... و الله عزیز ذو انتقام» [۲].

در این آیات هم، انتقام گرفتن خدا، به معنی مجازات در برابر کارهای ناشایست است و به هیچ وجه مسئله، کینه توزی - که در مورد خداوند سبحان قابل تصور نیست - مطرح نمی باشد. ۲. آیا حضرت مهدی (عج) انتقام خواهند گرفت و صفت انتقام برایشان صدق می کند؟ در پاسخ می توان گفت:

۱. یکی از لقب های امام عصر (عج) «منتقم» است. [۳] و اگر نمی توانست دشمنان اسلام را کیفر دهند و یا در برنامه عملیاتی او اتفاق نمی افتد، هرگز چنین لقبی را به او نمی دادند.

۳. «من قتل مظلوما فقد جعلنا لولیه سلطانا...؛ کسی که خون مظلومی را به ناحق بریزد ما برای ولیش سلطه (قصاص) قرار دادیم». [۴]

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

۲. در دعایی که به وسیله عمری از خود آن حضرت روایت شده است آمده است: «وَأَقْمُ بِهِ الْخُدُودَ الْمَعْطَلَةَ وَ الْأَحْكَامَ الْمُهْمَلَةَ؛ و به توسط او حدود تعطیل شده و احکام کنار مانده اجرا شود». [۵]

امام باقر - علیه السلام - در ذیل این آیه شریفه می‌فرماید: که مراد از «مظلوم» امام حسین - علیه السلام - است و ما ولی دم او هستیم و هنگامی که قائم ما ظهور کند به خونخواهی او می‌پردازد. [۶]

۴. پیامبر - صلی الله علیه و آله - در روز عید غدیر در معرفی حضرت مهدی (عج) فرمودند: ... الا أنه الحدوث بكلّ ثار لأولیاء الّا عزّو جلّ؛ آگاه باشید حضرت مهدی (عج) انتقام گیرنده از ستمگران است، او خونخواه خون به ناحق ریخته همه بندگان صالح خداست». [۷] گفتنی است روایات بخش انتقام بسیارند و ذکر همه آنها طولانی شدن جواب را به دنبال دارد. ۸۵. در حدیث معراج وارد شده است، چون چشمان پیامبر - صلی الله علیه و آله - به نور امامان افتاد، یکی از نورها را با نورهای دیگر متفاوت دید، از خدای حکیم ندا رسید که: او همان قائم ماست. او همان کسی است که حلال ما را حلال و حرام ما را حرام خواهد کرد و من توسط او از دشمنان انتقام خواهم گرفت. [۸]

۶. در روز عاشورا وقتی امام حسین - علیه السلام - و اصحابش به دست یزیدیان به شهادت رسیدند، ملائکه الهی بسیار ناراحت شدند، و به درگاه الهی شکایت بردند، و آفریدگار توانا در ضمن نشان دادن نور وجود حضرت مهدی (عج) فرمودند: «بذلك القائم انتقم منهم»؛ توسط این قائم از قاتلان امام حسین - علیه السلام - انتقام خواهم گرفت. [۹] ۷. روایتی که در پرسش شما آمده است، در کتاب بحار الانوار و بعضی دیگر از کتابها ثبت شده است که ابوبکر و عمر به «لات و عزی» تعبیر شده‌اند. و هر چند برخی در بعضی از واسطه‌ها و ناقلین آن حرف (انتقاد) دارند، اما با توجه به خبرهای هم خانواده‌اش و نیز حدیث‌هایی که در بخش انتقام و خونخواهی امام حسین - علیه السلام - وارد شده است می‌توان گفت: مجازات سختی از جنس به دار آویختن یا سوزاندن و... در انتظار نامبردگان است. و روزی فرا می‌رسد که نه تنها «لات و عزی» بلکه همه لات و عزها به سزای جنایاتشان می‌رسند. و ما هم در انتظار لحظه‌های سبزی به سر می‌بریم که شمشیر انتقام حضرت، به خونخواهی پهلوی شکسته حضرت فاطمه - سلام الله علیها - خانه نشینی امام علی - علیه السلام -، و مظلومانه رفتن امام حسین - علیه السلام - قیام کند، و همه کسانی که را که کهکشان غم را نثار خاندان پیامبر - صلی الله علیه و آله - کردند، به کیفر کارهایشان برساند.

معرفی منابع برای مطالعه بیشتر:

۱. بحار الانوار، ج ۵۲.
۲. کمال الدین و اتمام النعمه، شیخ صدوق.
۳. دولت المهدی، سید محمد حسینی.

پی نوشت:

- [۱]. سورة زمر، آیه ۳۷.
- [۲]. آل عمران، ۴.
- [۳]. مرحوم مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۳۷۶.
- [۴]. اسراء، ۳۳.
- [۵]. سورة زمر، آیه ۳۷.
- [۶]. مسعود بن عیاش، تفسیر العیاشی، ج ۲، ص ۲۹۰، حدیث شماره ۶۵، چاپ افست تهران.
- [۷]. مرحوم مجلسی، بحار الانوار، ج ۳۷، ص ۲-۲۱۳، چاپ بیروت.
- [۸]. مرحوم مجلسی، بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۲۸۳، چاپ بیروت.
- [۹]. مرحوم مجلسی، بحار الانوار، ج ۳۷، ص ۲۹۴، چاپ بیروت.

آیا از آیه شریفه «و نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أُمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» می توان به عنوان دال بر وجود و ظهور حضرت مهدی (عجل الله تعالی فرجه الشریف) استفاده نمود و مربوط به کدام سوره می باشد؟

پاسخ :

خداوند تبارک و تعالی می فرماید:

«و نُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُوا فِي الْأَرْضِ وَ نَجْعَلَهُمْ أُمَّةً وَ نَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» [۱]
«و اراده ما بر این قرار گرفته است که به مستضعفین نعمت بخشیم و آنها را پیشوایان و وارثین روی زمین قرار دهیم.»

حضرت علی - علیه السلام - می فرماید: «دنیا پس از چموشی و سرکشی - همچون شتری که از دادن شیر به دوشنده اش خودداری می کند و برای بچه اش نگه می دارد - به ما روی می آورد و... و سپس آیه «و نريد ان نمن را تلاوت فرمود» [۲]

همچنین حضرت علی - علیه السلام - در تفسیر آیه شریفه فوق می فرماید:
«این گروه آل محمد هستند، خداوند مهدی آنها را بعد از زحمت و فشاری که بر آنان وارد می شود بر می انگیزد و به آنها عزت می دهد و دشمنانشان را ذلیل و خوار می کند.» [۳]

بنابراین، با توجه به این دو روایت و دیگر روایات ذیل آیه شریفه می توان دریافت که این آیه بشارتی است به مستضعفان (کسانی که اگرچه نیروی بالفعل و بالقوه دارند اما از ناحیه جباران و ظالمان در فشار و سختی بسر می برند) که سرانجام، روزی مهدی آل محمد ظهور خواهد کرد و همراه با مبارزه و جهاد مستضعفان بنیاد ستمکاران و ظالمان ریشه کن خواهد شد و مستضعفان عزت خود را باز خواهند

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

یافت و نجات پیدا کرده و حکومت عدل جهانی در سراسر گیتی گسترده می شود. آری این آیه بشارتی است برای همه انسانهای آزاده و عدالت خواه که پیروزی نهائی از آن محرومان و مستضعفان و مظلومان است و سنت خداوند به این تعلق گرفته است که فرزندی از سلاله پاک رسول الله ظهور کند و با همراهی یارانی توانمند و بی همتا جهان را متحول سازد و همه ظلمها، تبعیض ها و... را از ریشه بر کند.

اما نکته ای که قابل ذکر است اینکه اگر چه آیه و آیه بعد از آن خطاب به بنی اسرائیل است و بشارت می دهد که خداوند آنان را همراه با مبارزات خود از یوغ فرعونیان رهانید اما «به صورت یک قانون کلی و در شکل فعل مضارع و مستمر بیان شده است، تا تصور نشود اختصاص به مستضعفان بنی اسرائیل و حکومت فرعونیان داشته و می گوید ما می خواهیم چنین کنیم... یعنی فرعون می خواست بنی اسرائیل را تار و مار کند، اما ما می خواستیم آنها قوی و پیروز شوند.» [۴] خلاصه سخن آنکه آیه شریفه با عنایت به احادیث پرشمار، دلالت بر ظهور منجی مصلح (حضرت مهدی (عج) دارد.

منابع جهت مطالعه بیشتر:

تفاسیر المیزان، نمونه و... ذیل آیه شریفه ۵ قصص.

حدیث:

امام صادق - علیه السلام - فرمود:

«همانا زمین در هیچ حالی از امام خالی نگردد، برای آنکه اگر مؤمنین چیزی (از اصول یا فروع دین) افزودند آن را برگرداند و اگر چیزی کم کردند، برای آنها تکمیل نماید.»

الکافی، ج اول، کتاب الحج، باب ان الارض لا تخلوا من حجة، حدیث ۲

پی نوشت:

[۱]. سوره قصص، آیه ۵.

[۲]. نهج البلاغه، کلمات قصار، شماره ۲۰۹.

[۳]. تفسیر نمونه، جمعی از نویسندگان، ج ۱۶، ص ۱۸، بنقل از تفسیر نورالثقلین، ج ۴، ص ۱۱۰.

[۴]. تفسیر نمونه، ج ۱۶، ص ۱۵.

در قرآن بیشتر به روز قیامت و ساعت آن از وقوع وحشتناک آن اشاره شده است از زمان و ساعت گفته هر آن امکان دارد اتفاق بیافتد ما که به ظهور امام زمان اعتقاد داریم می گوییم که آقا ظهور می کند پس روز قیامت بعد از ظهور آقا اتفاق می افتد

آیا این درست است و دیگر اینکه قرآن واقعی هم در دست امام زمان است و آن چند جزء دارد؟

پاسخ :

در قرآن زمان وقوع قیامت به طور مشخص بیان نشده است و تأکید دارد بر اینکه غیر از خدای متعال هیچ کس دیگر حتی پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - از آن آگاهی ندارد. درباره قیامت از تو سؤال می کنند، کی فرا می رسد؟ بگو علمش فقط نزد پروردگار من است و هیچ کس جز او نمی تواند وقت آن را آشکار سازد (اما قیام قیامت حتی) بر آسمانها و زمین سنگین است و جز به طور ناگهانی به سراغ شما نمی آید» [۱]

از این آیه مبارکه استفاده می شود که قیامت به طور ناگهانی واقع می شود و هر لحظه امکان وقوع آن می رود. و عدم آگاهی از وقوع رستاخیز به ضمیمه ناگهانی بودن آن سبب می شود هیچگاه مردم قیامت را دور ندانند و همواره در انتظار آن باشند. به این ترتیب خود را برای نجات در آن آماده سازند و این عدم آگاهی اثر مثبت و روشنی در تربیت نفوس و توجه آنها به مسئولیتها و پرهیز از گناه خواهد داشت.

اما از سوی دیگر آیاتی به طور کلی و روایاتی به طور صریح وجود دارند که قبل از وقوع قیامت حضرت حجة (عج) ظهور خواهد نمود و جهان را پر از عدل و داد خواهد کرد در برخی از این روایات که هم از طریق شیعه و هم از طریق سنی نقل شده و به طور گسترده در متون فریقین آمده است از پیامبر نقل شده که فرمود: اگر یک روز از عمر جهان بیشتر نمانده باشد. خدای متعال آن روز را آنچنان طولانی خواهد کرد تا مردی از اهل بیت من همنام من به حکومت برسد زمین را پر از عدل و داد کند آنچنانکه پر از ظلم و جور شده است. [۲] و همچنین از بررسی و دقت در مجموع آیات و روایات مربوط به حضرت حجة (عج) به این نتیجه می رسیم که تا آن حضرت ظهور ننموده قیامت واقع نخواهد شد. زیرا هدف اصلی و اولی از بعثت انبیاء کامل کردن شرایط برای رشد و تکامل آزادانه و آگاهانه انسانها بوده که به وسیله قرار دادن وحی الهی در دسترس مردم تحقق یافته است و همینطور اهدافی دیگر نیز منظور بوده است که از آن جمله می توان کمک به رشد عقلانی و تربیت روحی و معنوی افراد مستعد را به شمار آورد. و در نهایت، انبیاء عظام - علیهم السلام - درصدد تشکیل جامعه ایده آل بر اساس خداپرستی و اندیشه های الهی، و گسترش عدل و داد در سراسر زمین بوده اند. و هر کدام در حد امکان، قدمی در این راه برداشته اند و بعضی از ایشان توانسته اند در محدوده جغرافیایی و زمانی خاص، حکومت الهی را برقرار سازند ولی برای هیچکدام از ایشان شرایط تشکیل حکومت جهانی، فراهم نشده است البته فراهم نشدن چنین شرایطی به معنای نارسایی در تعالیم و برنامه هایی انبیاء یا نقص مدیریت و رهبری ایشان نیست و نیز به معنای تحقق نیافتن هدف الهی از بعثت ایشان نمی باشد،

زیرا هدف الهی، فراهم شدن زمینه و شرایط برای سیر و حرکت اختیاری انسانها است. نه الزام و اجبار مردم بر پذیرفتن دین حق و پیروی از رهبران الهی، و این هدف تحقق یافته است. در عین حال خدای متعال در کتابهای آسمانیش وعده تحقق حکومت الهی را در پهنه زمین داده است. خدای متعال درقر کریم می‌فرماید: «در زبور بعد از ذکر (تورات) نوشتیم: بندگان شایسته‌ام وارث (حکومت) زمین خواهند شد.» [۳] و در آیه دیگر نظیر این مضمون از حضرت موسی - علیه السلام - نقل شده است [۴] و بی‌شک این وعده روزی تحقق خواهد یافت.

و در جای دیگر بعد از اشاره به داستان فرعون که مردم را به استضعاف کشانده بود می‌فرماید: «و نرید أن نمن علی الذین استضعوا فی الارض و نجعلهم ائمةً و نجعلهم الوارثین» [۵] ما می‌خواستیم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را به پیشوایان و وارثان روی زمین قرار دهیم.» و نیز روایات دیگری در تطبیق آیات «... و یکون الدین کله لله» [۶] «یظهر علی الدین کله» [۷] «بقیة الله خیر لکم» [۸]، بر آن حضرت وارد شده که برای رعایت اختصار، از ذکر آنها صرف نظر می‌کنیم. [۹] پس طبق آیات و روایات و اجماع مسلمین بر تحقق حکومت عدل الهی توسط حضرت حجه (عج) به این نتیجه می‌رسیم که قبل از وقوع قیامت وعده الهی تحقق پیدا خواهد نمود و حکومت عدل الهی در سراسر زمین گسترده خواهد شد. این اعتقاد هیچگونه تعارض و تضادی با آیاتی که می‌گوید وقوع قیامت به طور ناگهانی صورت می‌گیرد، ندارد زیرا بعد از قیام حضرت حجه (عج) و تحقق حکومت عدل الهی هر وقت که خداوند اراده نماید، قیام قیامت دفعی و ناگهانی خواهد بود. اما قسمت دوم سؤال که فرموده‌اید: آیا قرآن واقعی که در دست امام زمان (عج) و آن چند جزء دارد؟ امام علی - علیه السلام - اولین کسی بود که پس از وفات پیامبر به جمع قرآن مشغول گردید و به حسب روایات مدت شش ماه در منزل نشست و این کار را به انجام رساند و پس از تکمیل بنا به روایتی «امام آن را با اشتری کرده به مسجد آورد در حالیکه مردم پیرامون ابی‌بکر گرد آمده بودند، به آنان گفت: «بعد از مرگ پیامبر - صلی الله علیه و آله - تاکنون به جمع آوری قرآن مشغول بودم و در این پارچه آن را فراهم کرده تمام آنچه بر پیامبر نازل شده است جمع آوری نموده‌ام، آیه نبوده است مگر آنکه پیامبر خود بر من خوانده و تفسیر و تأویل آن را بر من آموخته است. مبادا فردا بگویند از آن غافل بوده‌ایم» آنگاه یکی از سران گروه به پا خاست و با دیدن آن چه علی - علیه السلام - در آن نوشته‌ها فراهم کرده بود بدو گفت: به آن چه آورده‌ای نیازی نیست و آنچه نزد ما هست ما را کفایت می‌کند علی - علیه السلام - گفت: «دیگر هرگز آن را نخواهی دید» و آنگاه داخل خانه خود شد و کسی آن را پس از آن ندید.» [۱۰]

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

این مصحف به عنوان میراثی نزد امامان قرار گرفته و از امامی به امامی دیگر منتقل شده است. گویا الآن نزد امام زمان (عج) می باشد.

مصحفی که امام علی - علیه السلام - گردآوری کرده بود دارای ویژگی های خاصی بود اولاً: ترتیب دقیق آیات و سوره، طبق نزول آنها رعایت شده بود یعنی در این مصحف مکی پیش از مدنی آمده و مراحل و سیر تاریخی نزول آیات روشن بود ثانیاً: در این مصحف قرائت آیات، طبق قرائت پیامبر اکرم - صلی الله علیه و آله - که اصیل ترین قرائت بود، ثبت شده بود و هرگز اختلاف قرائت در آن راه نداشته است.

ثالثاً: این مصحف (قرآن) مشتمل بر تنزیل و تأویل بوده یعنی موارد نزول و مناسبت هایی را که موجب نزول آیات و سوره ها بود، در حاشیه مصحف توضیح می داد. [۱۱]

بنابراین گرچه مصحف امام علی - علیه السلام - دارای امتیازاتی بوده و لکن در تعداد سوره ها و آیات با قرآن موجود در میان مسلمین تفاوت نداشته است. به این بیان که زیاده و نقصانی نیست به قرآن موجود در آن نبوده است. پس قرآن واقعی همین قرآن است که در دست مسلمین می باشد و با قرآن امام علی - علیه السلام - تفاوتی ندارد.

برای مطالعه بیشتر به کتب ذیل مراجعه گردد:

۱. آشنایی با سوره ها، جواد محدثی.
۲. مهدی منتظر در نهج البلاغه، مهدی فقیه ایمانی.
- امام علی - علیه السلام - فرمود:
تلخ کامی دنیا، شیرینی آخرت و شیرینی دنیای حرام، تلخی آخرت است.
نهج البلاغه حکمت، ۲۵۲.

پی نوشت:

- [۱]. اعراف، آیه ۱۸۷.
- [۲]. صدوق، اکمال الدین و تمام النعمه، ص ۳۷۲، قم، مؤسسه النشر اسلامی، ۱۴۰۵ ق، و ابی داوود، سنن، ۳۰۹/۲، بیروت، دارالفکر، اول ۱۴۱۰ ق.
- [۳]. انبیاء آیه ۱۰۵.
- [۴]. اعراف، آیه ۱۲۸.
- [۵]. قصص، آیه ۱۰۵.
- [۶]. انفال، آیه ۳۹.
- [۷]. توبه، ۳۳.
- [۸]. هود، آیه ۸۶.

[۹]. مجلسی، محمد باقر، بحارالانوار، ۵۱، ص ۴۴ - ۶۴، بیروت، مؤسسه الوفاء دوم، ۱۴۰۳ ق.

[۱۰]. معرفت، محمد هادی، تلخیص التمهید، ص ۱۲۷ لجنة ادارة الحوزة العلمية بقم اول، المقدسه

۱۴۱۱ ق.

[۱۱]. همان، ص ۱۷۶.

امام زمان - علیه السلام - وقتی که به دیوار کعبه تکیه می دهند (در هنگام ظهور) اولین کلمه ای که بر زبان می آورند چیست؟

پاسخ :

در پاسخ این سؤال باید گفت: در کتب حدیثی معتبر شیعه و اهل سنت درباره کیفیت ظهور و نحوه دعوت امام زمان - علیه السلام - و سخنان حضرت در هنگام ظهور، روایات متعددی نقل شده است که ما به قسمتی از این روایات می پردازیم.

روایت اول: امام صادق - علیه السلام - در این باره فرموده اند: وقتی که حضرت مهدی - علیه السلام - ظهور می کند وارد مسجدالحرام می شود و به کعبه تکیه می زند سپس نزد او (۳۱۳) نفر از خواص اصحابش جمع می شوند، و اولین سخن آن حضرت این آیه نورانی قرآن است: «بقیة الله خیر لکم ان کنتم مؤمنین» [۱].

روایت دوم: شیخ صدوق در کتاب خودش (کمال الدین و تمام النعمه) از امام باقر - علیه السلام - نقل می کند که اولین کلام حضرت مهدی: آیه «بقیة الله خیر لکم ان کنتم مؤمنین» است و سپس حضرت خودش را معرفی می کند که من حجت خدا و نماینده خدا بر شما هستم.

روایت سوم: مفضل می گوید: امام صادق - علیه السلام - می فرماید: هرگاه حضرت مهدی - علیه السلام - قیام می کند وارد مسجدالحرام می شود و به کعبه تکیه می زند و آیه «بقیة الله خیر لکم ان کنتم مؤمنین» را قرائت کرده... سپس می فرماید: ای مردم من نزدیک ترین مردم به آدم - علیه السلام - هستم. ای مردم من نزدیک ترین مردم به ابراهیم - علیه السلام - هستم. ای مردم من نزدیکترین مردم به اسماعیل هستم. ای مردم من نزدیکترین مردم به محمد - صلی الله علیه و آله - هستم. هر که می خواهد به محمد و امیرالمؤمنین - علیهما السلام - بنگرد من محمد و امیرالمؤمنین - علیهما السلام - هستم. هر که می خواهد جلوه حسن و حسین - علیهما السلام - را درک کند من حسن و حسین - علیهما السلام - هستم. دعوت و درخواست مرا پاسخ مثبت گوئید. هر کس اهل خواندن کتابها و صحف آسمانی و فهم آنهاست پس به من گوش بسپارد.

پرسش و پاسخ مهدوی کتابخانه گفتگوی دینی

سپس شروع به خواندن صحفی که به آدم - علیه السلام - و شیث - علیه السلام - و صحف نوح - علیه السلام - و ابراهیم - علیه السلام - و تورات و انجیل و زبور می نماید: آنگاه اهل انجیل و تورات و زبور دیگر مذاهب می گویند به خدا قسم این همان تورات و انجیل و زبور و کتب آسمانی دست نخورده است. [۲]

معرفی کتاب جهت مراجعه:

۱. منتخب الاثر. ۲. بحارالانوار، ج ۵۳. ۳. دارالسلام عراقی.

امام صادق - علیه السلام - فرمود:

الرغبة في الدنيا تورث الغمّ والحزن. و الزهد في الدنيا راحة القلب و البدن.

میل به دنیا موجب غم و اندوه می شود و بی میلی به دنیا آسایش تن و دل است.

بحار، ج ۷۵، ص ۲۴۰

پی نوشت:

[۱]. کشف الاستاد عن وجه الغائب عن الابصار، تألیف محدث نوری، نقل از منتخب الاثر، ص ۵۷۸،

حدیث ۴.

[۲]. بحارالانوار، ج ۵۳، ص ۹ و ۱۰، ۱ روایات طولانی باب ۲۵، ترجمه شمس المصیئه، ص ۱۶۸،

چاپ رویداد، ۱۳۸۱، ظهور نور، ص ۱۶۸، دارالسلام عراقی، ص ۶۸۴، چاپ نگین، سال ۸۰، ترجمه

جلد ۱۳ بحار، مهدی موعود - علیه السلام - ص ۶۴۷.

مرکز ملی پاسخگویی به سوالات دینی

<http://www.askdin.com>